

Zabawa jako podstawowa forma aktywności dziecka rozwoju w wieku przedszkolnym

„Zabawa jest czymś uniwersalnym i przynależnym zdrowiu. Bawienie się służy zdrowiu- gdyż sprzyja rozwojowi sił i władz umysłu. Bawienie się skłania dzieci do nawiązywania relacji grupowych i kontaktów. Bawienie się może być dostępną każdemu dziecku formą komunikowania się z innymi(...)”.

Donald Woods Winnicott

Zabawa jest jedną z głównych form wyrażania się zainteresowań dziecka (...). D.B. Elkonin zauważa, że małe dziecko przez swoją aktywność zabawową poznaje świat społecznych, niezwykle złożonych stosunków, których na etapie swego psychofizycznego rozwoju nie potrafi jeszcze ani zrozumieć, ani też w jakikolwiek sposób zdefiniować. W toku zabawy opanowuje jednak społecznie wypracowane sposoby działania wzorowane na postępowaniu dorosłych.

Zatem w aktywności zabawowej dzieci należy podkreślić to wyraźnie- zasadniczym celem jest samo działanie, a nie jego rezultat.

Zabawa dziecka w żadnym przypadku nie jest nastawiona na przekształcanie otaczającej rzeczywistości, lecz na opanowywaniu samych czynności sprawiających mu wyraźną przyjemność. Wspomniany wcześniej przeze mnie ekspert natury dziecięcej D.B. Elkonin zauważa, że zabawowa forma aktywności u dziecka pojawia się i rozwija na skutek eksploracji dwóch przeciwstawnych sobie tendencji:

-uwolnienia się dziecka od wpływów dorosłych-dziecko samo zaczyna posługiwać się różnymi przedmiotami minimalizując, a często nawet całkowicie eliminując wpływ i pomoc osób dorosłych, oponuje, w różny sposób manifestuje swe dążenia do autonomii i niezależności.

-usilnych dążeń dziecka do współuczestnictwa w niedostępnej mu dotąd działalności dorosłych.

Zdobywając samodzielność, dziecko zaczyna wchodzić w nową formę aktywności będącą wierną kopią(ogólnym schematem) czynności podejmowanych przez dorosłych. Dziecko naśladując dorosłych ,upraszcza również samą organizację ich działań, wprowadzając przy tym pewne zmiany (zależne od niego) w strukturę odtwarzanego przez siebie procesu (por.Millar,W,J.Dyner).W miarę bogacenia wiedzy i osobistych doświadczeń dziecka zmienia się treść preferowanych przez nie zabaw, a także ich organizacja, a nawet forma. Zmiany te mogą wynikać z bardziej wnikliwych obserwacji aktywności osób dorosłych oraz bogactwa i wierności dziecięcych spostrzeżeń.

Dzieci niezależnie od diagnozowanego poziomu rozwoju psychofizycznego posiadają nadzwyczajną wręcz zdolność zaklinania otaczającego je świata i przeistaczania tego wszystkiego, co je otacza, w świat marzeń i fantazji, a więc w świat prawdziwej, niekończącej się zabawy.

Opracowała:mgr Agnieszka Dąbrowska